

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

10/23/2025

X РД09-3287/23.10.2025г.

Регистрационен №
Министерство на образованието и науката
Signed by: Desislava Simeonova Shalganova

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията код **021101 „Графичен дизайн“** от професионалното направление код **0211 „Аудио-визуални техники и производство на медийни продукти“** съгласно приложението.

23.10.2025 г.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯ**

Професионално направление						
Код: 0211	Аудио-визуални техники и производство на медийни продукти					
Професия						
Код: 021101	Графичен дизайн					
Степени на професионална квалификация			–	–	III	–
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)			–	–	4	–
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)			–	–	4	–

Утвърдена със Заповед № РД09-3287/23.10.2025 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация (СПК) по професия код 021101 „Графичен дизайн“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен на професионална квалификация.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

1. Част по теория на професията

- Изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и дидактически материали (осигуряват се от обучаващата институция)
- Критерии за оценяване на изпитните теми
- Указания за разработване на писмен тест
- Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект за ученици, обучаващи се за трета степен на професионална квалификация
- Критерии за оценяване на дипломния проект и неговата защита

2. Част по практика на професията

- Указания за съдържанието на индивидуалните задания
- Критерии за оценяване на индивидуалните задания

3. Система за оценяване

4. Приложения

- Образец на изпитен билет – част по теория на професията
- Образец на индивидуално задание по практика
- Образец на индивидуално задание за разработване на дипломен проект
- Образец на рецензия на дипломен проект

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Същност и цели в графичния дизайн

Понятието „графичен дизайн“ и връзката му с изобразителното изкуство. Продукти на графичния дизайн. Историческите етапи в развитие на дизайна като самостоятелно изкуство. Съвременни тенденции в развитието на дизайна и приносът на школата „Баухаус“. Компютърни програми за осъществяване на различните цели при обработването на графични изображения. Развитие на печатните технологии и книгопечатната индустрия. Йоханес Гутенберг – основоположник на съвременното книгопечатане. Обхват и приложение на графичния дизайн. Направления в дизайна.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Дефинира понятието „графичен дизайн“, като разкрива връзката на графичния дизайн с изобразителното изкуство. Изброява продуктите на графичния дизайн	15
2. Посочва историческите етапи в развитието на дизайна като самостоятелно изкуство. Разкрива съвременните тенденции в развитието на дизайна и приноса на школата „Баухаус“ за това развитие	20
3. Сравнява и описва различните възможности на компютърните програми за обработване на графични изображения	30
4. Проследява развитието на печатните технологии и книгопечатането, като описва изобретението на Гутенберг и разкрива значението за развитието на съвременното книгопечатане	20
5. Разкрива приложението на графичния дизайн днес като важен език за комуникация и съпоставя основните видове дизайн	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Изразни средства и проектиране в графичния дизайн

Основните елементи на композицията: линия, форма, цвят, обем, светлосянка, фактура и текстура и тяхното визуално въздействие. Принципи на композицията: равновесие, единство, целесъобразност, доминанта и др. Композиционни средства: симетрия и асиметрия, ритъм, контраст, нюанс, пропорция и мащаб. Видове композиция. Дефиниране на понятието „композиционен център“. Принципи на проектирането в графичния дизайн. Избор на формат на изданието. Етапи на проектиране. Избор на цветове и илюстрации. Предпечатна подготовка. Мотивирана защита на проект.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Описва основните елементи на композицията: линия, форма, цвят, обем, светлосянка, фактура и текстура и посочва тяхното визуално въздействие	20

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
2. Посочва принципите на композицията: равновесие, единство, целесъобразност, доминанта и др. Изброява композиционните средства: симетрия и асиметрия, ритъм, контраст, нюанс, пропорция и мащаб; описва видовете композиции и понятието „композиционен център“	20
3. Обяснява принципите на проектиране в графичния дизайн и изяснява мотивите на дизайнера при избора на формат на изданието	15
4. Изброява етапите на проектиране и пояснява принципа на избор на цветове и илюстрации	20
5. Посочва ролята на предпечатната подготовка за успешния край на изданието (проекта)	15
6. Използва научни термини за изясняване на необходимостта от мотивирана защита на проектните решения	10
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Психологията, цветовете и формообразуването в графичния дизайн

Физиология на зрението и възприятията. Гещалт психология. Въздействието на цветовете върху човешкото възприятие. Символика на цвета в дизайна. Възможностите на психологията при графичното проектиране на рекламни продукти. Основни характеристики на цвета. Подходи за съчетаване на цветовете. Типове цветни контрасти. Цветови хармонии. Възприемане, строеж и стилизация на формите. Изграждане на формата на модулен принцип. Видове модулни мрежи. Геометрично преобразуване на различни мрежи и структури.

Дидактически материали: цветова схема, табло с различни форми

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Познава устройството и функциите на човешкото око за възприемане на пространство и цвят. Изяснява въздействието на цветовете върху човешкото възприятие. Обяснява метода за създаване на алегорични, двусмислени образи на базата на научните достижения на Гещалт психологията	20
2. Описва символиката на цветовете и приложението ѝ в графичния дизайн. Обяснява основните характеристики на цвета	15
3. Посочва различни подходи за съчетаване на цветовете. Описва типовете цветни контрасти и психологическото въздействие на цветовете в дизайна	15
4. Разглежда строежа и възприемането на формите, както и стилизация на обемните форми за нуждите на графичния дизайн	20
5. Дава определение за модул и модулно изграждане на композиция, класифицира видовете модулни мрежи. Анализира геометричното преобразуване на модулни мрежи и принципите за преобразуване на многостени и многостенни структури	30
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Типография и шрифтово проектиране в графичния дизайн

Шрифтът през вековете. Определение за шрифт. Анатомия на шрифта. Класификация на шрифтовете и особености на шрифтовите семейства. Емоционално излъчване и визуално въздействие на шрифта. Типографията като дял от графичния дизайн, значение при оформяне на печатно издание. Структура на графичната композиция – подреждане на визуалните елементи. Йерархия в типографското оформление.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Обяснява накратко периодите в развитието на шрифта през вековете. Дефинира понятието шрифт и описва елементите на буквите: основни, допълнителни и съединителни греди, опашки, серифи, диакритични знаци и др.	30
2. Класифицира шрифтовете по няколко признака и разкрива особеностите на шрифтовите семейства и ефекта от тяхната употреба	20
3. Дефинира понятието типография. Посочва нейното значение при оформлението на различни печатни издания	20
4. Описва структурата на графичната композиция и как чрез хармоничното и ефективно оформление може да се предаде на публиката необходимото послание, т.е. как структурата влияе на графичната комуникация	15
5. Описва подреждането на визуалните елементи в даден дизайн (текст, изображения, форми, цветове) и мястото на йерархия за постигане на определено въздействие	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Плакатът като самостоятелно изкуство

Характеристика и особености на плаката. Визуалният език на плаката. Литографските техники за отпечатване, предпоставка за масовото производство на плаката. Плакатното изкуство в края на 19. и през 20. век. Развитие на плаката в България. Известни художници на плакати. Направления и видове плакати.

Дидактически материали: табло с различни по вид и предназначение плакати

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Дефинира същността на плаката, коментира метафоричния му език и вица във формиране на ясно послание, отговарящо на определена цел или задача	20
2. Описва развитието на литографските техники за отпечатване в началото на 19. век	10
3. Проследява развитието на плаката в края на 19. век и по време на Първата и Втората световна война в Европа и Америка. Дава примери с известни художници	20
4. Описва развитието на плаката в България, като дава примери за известни български художници, които правят и плакати	30

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
5. Изброява и описва различните направления в развитието на плаката и видовете плакати в зависимост от изобразителните и визуалните внушения и въздействие	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Книга и печатни рекламни издания, видове печат и технологични изисквания в графичното проектиране

Книгата като средство за образование, възпитание и естетическо въздействие. Структурни елементи на книгата. Класификация на печатните издания по вид и предназначение. Характерни особености на рекламните печатни издания. Листовка, дигляна, каталог – видове и основни принципи на проектиране. Илюстрацията – основа за художествено интерпретиране. Видове илюстрации и тяхното място в печатното издание. Видове графични техники. Приложението на видовете печат за нуждите на графичното проектиране. Предпечатна подготовка. Видове бели полета в различните издания. Технически правила за набор и страниране на текст. Особенности на цвета в многотиражния печат. Термини от класическия предпечатен процес: разделителна способност и линеатура. Размер на изображението, технологични изисквания при печат. Подготовка на изображението за печат.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Дефинира книгата като средство за образование, възпитание и естетическо въздействие. Проследява структурните елементи на книгата – книжно тяло, корица и др.	20
2. Изяснява видовете печатни издания и тяхното предназначение. Посочва характерни особености на рекламните печатни издания: листовка, дигляна, каталог – видове и основни принципи на проектиране	15
3. Описва мястото на илюстрацията в книжното тяло. Разкрива видовете илюстрации и основните принципи за тяхното създаване	15
4. Познава видовете графични техники и приложението на видовете печат за нуждите на графичното проектиране	15
5. Дефинира основната задача на предпечатната подготовка. Описва видовете бели полета в различните издания. Изброява техническите правила за набор и страниране на текст и описва особеностите на цвета в многоцветните издания	20
6. Прави сравнителен анализ на възможностите на векторните и растерните изображения в предпечатната подготовка. Описва най-общо различните печатни технологии и подготовка на изображението за печат	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 7: Визуалната комуникация в графичния дизайн

Исторически сведения за символите и знаковите системи. Характеристика на символа като условна абстрактна форма във визуалната комуникация. Използване на графичните знаци в

ежедневието ни. Пиктограмите – от пещерните рисунки до наши дни. Проектиране на знаци за изграждане на визуалнокомуникативна система. Направления във визуалната комуникация

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Проследява появата и развитието на символите и знаковите системи през вековете и ги характеризира	20
2. Описва функциите на символа като условни абстрактни форми във визуалната комуникация	15
3. Изследва използването на графични знаци в нашето ежедневие	15
4. Описва принципа на структуриране на пиктограмите, пропорции на елементите и употреба на пиктограмите в ежедневието ни, в рекламните издания и в интернет пространството	30
5. Изброява и характеризира направленията във визуалната комуникация	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Дизайн на външна и транспортна реклама. Дизайн на опаковката

Предимства, реализация и видове външни реклами – билборд, калкани, светлинна реклама, знамена, транспаранти и банери. Видове, задачи и възможности на транспортната реклама. Специфика на рекламата върху превозни средства. Мястото за реклама в самите транспортни средства, по автостанции, гари, спирки, навеси и пр. Графичният дизайн на етикети и опаковки. Елементите на опаковката и етикета. Видовете опаковки спрямо естеството на опаковъчния материал. Фактори, влияещи на разработването на графичния дизайн на опаковките. Проектиране и изработване на щанца за опаковка и етикет.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Описва предимствата, възможностите за реализация и видовете външни реклами – билборд, калкани, светлинна реклама, знамена, транспаранти и банери, като им прави кратка характеристика	30
2. Проследява видовете, задачите и възможностите на транспортната реклама, както и спецификата на рекламата върху превозни средства	15
3. Анализира мястото за реклама в самите транспортни средства, по автостанции, гари, спирки, навеси и пр.	15
4. Описва и обяснява графичния дизайн на опаковките, елементите на опаковките и етикетите, изброява видовете опаковки спрямо естеството на опаковъчния материал	20
5. Описва факторите, които оказват влияние на разработването на графичния дизайн на опаковките. Описва и обяснява процеса на щанцоване, както и правилата за проектиране на щанца за опаковки и етикети	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 9: Графичен дизайн в електронна среда. Място на фотографията в графичния дизайн

Общ преглед на възможностите на графичния дизайн в електронна среда. Предимства и реализация на електронната реклама. Видове реклама в електронна среда. Същност и развитие на телевизионната реклама. Уебдизайн, структурни елементи на уебстраницата. Ролята на цветовете и типографията при изграждане на уебсайта. Кадрирането – център на визуален интерес. Кадриране и обработка на фотография с човешко лице. Видове марж (пространството или въздухът около изображението). Изрязване по контур (тифецване) на изображение. Варианти на композиране – текст върху изображение. Колаж от различни изходни материали. Черно-бялата и цветната фотография – начин за изразяване на идеята.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Посочва характеристиките на електронните медии и възможностите за реализация на графичния дизайнер. Обяснява предимствата на електронната реклама и начините за най-доброто ѝ представяне	15
2. Разкрива същността и развитието на телевизионната реклама. Дефинира задачите на уебдизайна, както и структурните елементи на уебстраницата. Посочва ролята на цветовете и типографията при изграждане на уебсайта	30
3. Описва кадрирането като възможност за създаване на нов визуален интерес върху фотографски оригинал. Дефинира процеса на кадриране и описва условията за обработка на фотография с човешко лице. Изяснява видовете марж (пространството или въздухът около изображението) и обяснява понятието тифецване на изображение	20
4. Посочва варианти на композиране – текст върху изображение, както и принципите за създаване на колажи от различни изходни материали	15
5. Анализира изразителните и изобразителните възможности на черно-бялата и цветната фотография при внушаване на конкретна идея	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Фирмен стил и рекламна концепция в графичния дизайн

Фирмено проучване и логистичен анализ. Запазена марка и запазен шрифт. Единство между слоган, заглавие, ехо-фраза, запазен знак. Пропорции, форматиране, разполагане на запазената марка и запазения шрифт. Лаконичност и баланс, баланс и графични доминанти при изграждане на фирмения стил. Сувенирната реклама като част от фирмения стил и представянето на бранда. Същност на рекламата и мястото на графичния дизайн в нея. Историческо развитие на рекламата и връзката ѝ с историческото развитие на изкуството. Българската реклама. Рекламата според сферата на обществения живот. Изграждане на визуалния език на рекламата, използване на метафората и вица във формирането на послание. Структура на рекламното послание.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Знае необходимостта от проучване и логистичен анализ за нуждите на съвременния бизнес и корпоративната идентичност. Дефинира функциите на запазената марка и фирмения шрифт. Изброява и описва възможните начини за проектиране на различните видове запазени марки и шрифтове	15
2. Използва специфични термини, за да обясни същността и целите на рекламните продукти за постигане на популярност на бранда. Осъзнава необходимостта от единство на стила на елементите – лого, слоган, заглавие, ехо-фраза и др.	15
3. Посочва значението на пропорциите, форматирането и разполагането на запазения знак в различни ситуации при изграждането на фирмения стил. Обяснява необходимостта от лаконичност, баланс и графични доминанти при оформлението на фирмените рекламни материали. Обяснява значението на сувенирната реклама като част от фирмения стил и представянето на бранда	20
4. Описва рекламата и мястото на графичния дизайн в нея. Проследява накратко историческото развитие на рекламата и връзката ѝ с изобразителното изкуство	15
5. Проследява развитието на рекламата след Освобождението и посочва имената на художници, творили в този период. Анализира видовете реклами и начините за постигане на ефективна комуникация с широката аудитория	15
6. Разкрива особеностите на визуалния език на рекламата, метафората и вица във формирането на посланието	20
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПИСМЕН ТЕСТ

1. Структура на теста и изисквания към тестовите задачи

Всеки тест се състои от 20 въпроса/задачи и обхваща всички теми от националната изпитна програма. Тестовите включват следните модули:

Модул А: Титулна страница – съдържа наименование на институцията, от името на която се предлага тестът, и инструкция за работа с теста. Инструкцията съдържа информация относно:

- целта на теста;
- начините за нанасяне на отговорите;
- правата и задълженията на учениците по време на изпита;
- начините за оценка на тестовите резултати;
- времето за решаване на теста.

Модул Б: Тест – изписва се вариант на теста. Тестовите въпроси/задачи се подреждат по един от следните критерии:

- по логиката на учебното съдържание;
- според типа на отговора.

Модул В: Еталон на верния отговор и ключ за оценяване – предназначени за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията.

2. Изисквания към тестовите въпроси/задачи

Всяка тестова задача проверява компетентностите съобразно нивото по НКР/ЕКР, необходими за изпълнение на сложни операции с помощта на различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди, за разчитане на технологична документация, схеми, данни и др.

Тестовите въпроси/задачи се разработват в съответствие с матрицата на теста, както следва:

Изпитна тема №	III степен на професионална квалификация Тежест 50%	
	Брой тестови задачи	Максимален брой точки
1	2	10
2	2	10
3	2	10
4	2	10
5	2	10
6	2	10
7	2	10
8	2	10
9	2	10
10	2	10
	20	100

Максималният брой точки за всяка тестова задача е 5 точки.
При оценка на резултатите от теста максималният брой точки се поставя при пълен и верен отговор, съвпадащ с ключа за оценяване. Частично верните отговори носят по-малък брой точки съобразно ключа за оценяване.

V. УКАЗАНИЕ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО И ОФОРМЯНЕТО НА ДИПЛОМНИЯ ПРОЕКТ

Дипломният проект съдържа следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведение) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част – формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект,

които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ, или подредба за по-добра прегледност. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Оформяне на дипломния проект

Формат: A4; **брой редове в стр.:** 30; **брой на знаците в стр.:** 60 знака; **общ брой на знаците в 1 стр.:** 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

VI. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект	20
1.1. Логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4
1.2. Задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7
1.3. Използване на подходящи изследователски методи	4
1.4. Стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати	20
2.1. Изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10
2.2. Оригиналност, значимост и актуалност на темата	6
2.3. Задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4
3. Представяне на дипломния проект	20
3.1. Представянето на разработката по темата е ясно и точно	5
3.2. Онагледяване на експозето с: а) презентация б) графични материали в) практически резултати г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
3.3. Умения за презентиране	5
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломен проект	30
4.1. Разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10
4.2. Дава логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10
4.3. Дава съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност	10
5.1. Правилно използване на професионалната терминология	5
5.2. Ясен изказ и обща езикова грамотност	5
Общ брой точки:	100

VII. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание за частта по практика на професията съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието.

Всяко индивидуално задание за държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – част по практика на професията, включва:

- тема в съответствие с единиците резултати от учене в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията;
- указания (инструкции/изисквания) за изпълнение;
- критерии за оценяване.

По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита – част по практика на професията, могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

2. Критерии за оценяване

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда*	да/не
1.1.	Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	да/не

* Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя **оценка слаб (2)**.

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.2.	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място	да/не
1.3.	Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа	да/не
2.	Ефективна организация на работното място	5
2.1.	Планира ефективно работния процес	2
2.2.	Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2
2.3.	Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията	5
3.1.	Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3
3.2.	Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание	20
4.1.	Целесъобразно използва материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10
4.2.	Правилен подбор на количеството и качеството на материали, детайли и инструменти	10
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание	20
5.1.	Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10
5.2.	Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10
6.	Качество на изпълнението на индивидуалното задание	50
6.1.	Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология	20
6.2.	Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20
6.3.	Изпълнява задачата в поставения срок	10
	Общ брой точки:	100

VIII. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията код 021101 „Графичен дизайн“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимално 100 точки;
- част по практика на професията – максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки $\times$ 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

Националната изпитна програма е разработена по проект BG05SFPR001-3.001-0001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, финансиран от Програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансиран от Европейския съюз.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Образец на изпитен билет – част по теория на професията

.....
(Пълно наименование на училището)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код ... „...“

Изпитен билет № ...

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
(Изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание.)

Описание на дидактическите материали (ако е приложимо):

Председател на изпитната комисия:.....

(Име и фамилия)

(Подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(Име и фамилия)

(Подпис)

(Печат на училището/обучаващата институция)

2. Образец на индивидуално задание по практика

.....
(Пълно наименование на училището)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА
по професия код ... „...“

Индивидуално задание № ...

На ученика/обучавания
(Трите имена на ученика/обучавания)

от.....клас/курс, начална дата на изпита: начален час:.....

крайна дата на изпита:..... час на приключване на изпита:.....

1. Да се
(Вписва се темата на практическото задание)

а. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....
.....

Ученик/обучаван:
(Име и фамилия) (Подпис)

Председател на изпитната комисия:
(Име и фамилия) (Подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:
(Име и фамилия) (Подпис)

(Печат на училището/обучаващата институция)

3. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(Пълно наименование на училището)

**ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА
по професия код ... „...“**

На ученик/ученичка от.....клас
(Трите имена на ученика)

Тема:
.....

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

.....
.....
.....
.....

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации
.....
.....
.....
.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:
(Име, фамилия) (Подпис)

Ръководител консултант:
(Име, фамилия) (Подпис)

Директор:
(Име, фамилия) (Подпис)

(Печат на училището)

4. Образец на рецензия на дипломен проект

.....
(Пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Ръководител консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката да бъде/да не бъде допуснат/а до защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен проект в теоретичната и практическата част.

Гр./с
.....20... г.

РЕЦЕНЗЕНТ:
(Подпис)